

DÉLVIDEK

ZOMBOR,
Csihás Benő u. 3

1942. FEBRUÁR 24.
II. ÉVFOLYAM, 44. SZ.

FŐSZERKESZTŐ:
ILLÉS SÁNDOR

Előfizetés 1 óra 2.50, negyedévre 7.20 Pengő.
Levél cím: Zombor, p. f. 45. Tel. 207. Csekk. 74.050

ÁGYÜZTAK

A KALIFORNIAI PARTOKAT

Roosevelt tehermentesítő támadást követel a Szovjettől Japán ellen — Asszonyok, öregek és fiatalok új Sztalin vonalat építenek — Japán számára nyitva áll az ut az Indiai óceánra — Ausztrália és Anglia között megszakadt az összeköttetés Rangoon eleste csak órák kérdése

Március 10-én kezdődik a törvényhozás új ülősszaka

Boris bolgár király magas kitüntetéssel nyújtott át Szombathelyi vezérezredesnek

Amíg a távolkeleti arcvonalon továbbra is hatalmas japán sikerek alakulnak ki, a keleti arcvonalon pedig összeomlott az angolszászok által nagydobra vert szovjet téli offenzíva, Északafrikában néhány napos viszonylagos csend után újból olyan események vannak kialakulóban, amelyek Rommel vezérezredes újabb offenzívájának közeli megindulására engednek következtetni. A Budapesti Értesítő kairói jelentése szerint 48 óra óta ismét élénk tevékenység tapasztalható az északafrikai arcvonalon Matula és Gmimi között. Nagyarányu csapatösszevonások és támadási előkészületek folynak és kairói körökben számolnak Rommel offenzívájára második fejezetének megindulásával. Az első fejezet olyan lengyel-győzelmeket hozott, amelyek részben megsemmisítették a brit hadsereget és hat-hétszáz kilométernyire nyomták vissza Auchinleck brit tábornok harci erőit.

Japán

csapatai Burmában elérték Rangoon közvetlen környékét és a kiürített burmai főváros eleste küszöbönállónak látszik. A Német Távirati Iroda jelentése szerint csungkingi mértékadó helyen azon nézetüknek adnak kifejezést, hogy az angol parancsnok csak Rangoon katonai fontosságú negyedében kíván ellenállást fejteni ki a japánokkal szemben, míg a város többi részét a tűz martaléknak szánták, amit eddig csak a Szovjet részéről láthatott a világ. Svéd sajtójelentések szerint a kormány Burmából északra költözött, az angol haditudósítók pedig már Mandaleyből küldik jelentéseiket.

Jáva szigete ellen folytatódik a japán erők felvonulása. Bali szigetet — mint Batáviát jelentés közli — jórészt már lerohanták a japánok és kezükbe kerítették a repülőteret is. Szumátra Jáva felé eső része ugyan csak japán kézen van. A szigetet minden oldalról veszélyeztetik a japánok. Súlyosbíttja Jáva helyzetét az a körülmény, hogy sem Ausztráliából, sem Indiából nem kaphat segítséget, tekintve, hogy a hozzávezető utvonalak japán kézen vannak.

Japán legújabb hollandindiai sikereivel biztosította hadihajóinak zavartalan közlekedését az Indiai óceán felé s ugyanakkor elzárta Ang-

liától és Ausztráliától az egymásközötti közlekedés lehetőségét. Japánnak most már semmi sem áll útjában, hogy megkezdi hadműveletét India ellen, ha az időpontot erre alkalmasnak tartja.

Ausztrália részéről Batávia sürgetésére ismételtelen kijelentették, hogy nem áll módjukban segítséget küldeni Jávára. Ausztrália maga is a közvetlen támadás veszélye előtt áll a timori japán sikerek folytán. Forde hadügyminiszter kijelentette, hogy Ausztrália északi részét katonai parancsnokság alá helyezték.

A Balanga félszigeten a japán léghaderő hatalmas kötelékei erőteljesen bombázták az ellenséges ellenállás utolsó fészket és romboló munkájuk elvégzése után sértetlenül visszatértek támaszpontjukra. A félszigeten az amerikai és filippino-csapatok végső elszántsággal utolsó ellenállásukat fejtik ki. A japánok tá-

madása fokozódik és tokiói vélemény szerint rövid idő múlva ez a terület is teljesen japán kézre kerül.

Roosevelt

amerikai elnök rádióbeszédet mondott, amelyben hangoztatta, hogy va lamennyi világtenger hadszíntérré vált, ami súlyos feladatokat ró az amerikai flottára. Sohasem volt még olyan kevés az idő és olyan nagyok a feladatok, mint most. Ha Amerika védelmére visszavonnák az első védelmi vonalra, a honi vizekre az USA egész flottáját és léghaderőjét, Amerika elszigetelődnék erőforrásaitól és Kinának, Ausztráliának és a Szovjetnek sem tudna segítséget nyújtani. Az elnök beszéde végén rámutatott azokra a nehézségekre, amelyek elé Amerikát a háborus helyzet állította.

Ujabb 8 hajó süllyedt el az amerikai partok előtt

A vezéri főhadiszállás keddi hadijelentése közli, hogy a német szárazföldi és légi erők a keleti arcvonal több pontján hiusították meg az ellenség támadó kísérleteit. A légi erők eredményesen folytatták támadásukat a szovjet vasutvonalak ellen. Az ellenség február 20. és 23-a között újabb 84 páncélost vesztett.

Északafrikában sikeres felderítő tevékenység folyt. A német páncélosok meghiusították az ellenség szándékait. Szóllum vidékén légi harcokban négy brit repülőgépet semmisített meg a német léghaderő.

Máltát elárastották bombákkal a német légi erők. Mint a vezéri főhadiszállás különjelentésben már közölte, a német tengeralattjárók az Atlanti óceánon és az amerikai partok előtt újabb nyolc ellenséges hajót süllyesztettek el 63.000 tonna vízkiszorítással. Ezek között 5 tartályhajó volt.

A német légvédelem a Német öböl felett lelőtt egy támadó brit gépet.

Washington Japán elleni támadásra biztatja Sztalint

A Budapesti Értesítő jelentése szerint az amerikai rádió közölte, hogy Washington igyekszik rábeszélni Sztalint, indítsanak a szovjet csapatok támadást Japán ellen az angolszász szövetségesek arcvonalának tehermentesítése céljából.

Egy másik jelentés viszont arról számol be, hogy Chungking újabb segítséget sürget Amerikától. Hull a kínai gazdasági bizottság vezetőjének azt mondta, hogy a burmai ut nem használható, más utakon viszont súlyos nehézségekbe ütközik Kína megsegítése.

Épül az új Sztalin-vonal

A Stefani iroda jelentése szerint svájci sajtóértesülések közlik, hogy a Szovjetben a munkások egész hadserege — öregek, asszonyok és fiatalok — dolgoznak az új Sztalin-vonal kiépítésén, amelyet nagymélységűre terveznek.

Őszinte örömmel

és büszkeséggel értesül minden délvidéki magyar azokról az eredményekről, amelyekről a Délvidéki Magyar Közművelődési Szövetség vasárnap megtartott közgyűlésén felolvasott jelentések beszámolnak, azért, mert ezek a jelentések világosan mutatják, hogy egészséges keretek között eddig soha nem tapasztalt mértékben folyik a magyarság megszerzése a déli magyar végeken, ahol a magyarság nem csak a kisebbségi sorsban töltött be nagyfontosságú magyar küldetést ezen területek magyar jellegének megtartásával.

A DMKSz rövid néhány évi fennállása alatt 280.000 magyart gyűjtött maga köré. A bácskai magyarok 58, a bánátiak pedig 98 százalékban tömörültek a szövetségben, amelynek valamennyi szakosztálya minden elismerésre méltó tevékenységet fejt ki. Magyarmentés ez a tevékenység, mert a magyarság összefogását, felemelését és öntudatosítását szolgálja. Na gyon komoly és megszeméző jelentőségű munka, amit meg kellene szivlelnie a bácskai magyarok azon 42 százalékának is, amely még távoltartja magát csucsszervezetüktől. A bánáti magyarok mostoha sorsukban példát mutatnak. Ők majdnem teljes számban bekapcsolódtak a szövetség munkájába. Ezt kell tennünk nekünk bácskai magyaroknak is. Egyetlen magyar embernek sem szabad hiányoznia a szövetségből, mert ha minden magyar belátja a célkitűzések nagy vonalúságát és elsődleges fontosságát és bekapcsolódik a munkába, megkészszereshetjük azokat az eredményeket, amelyeket eddig elértünk és százalékosan megvalósíthatjuk azokat a célkitűzéseket, amelyek elérésére a közel 300 ezer tagot számláló szövetség főrekszik.

Ára 10 fillér

ARENA MOZI

KEDD—CSÜTÖRTÖK

NAGY KETTŐS MŰSOR!

Az equadori fejtáncok

és

RIN-TIN-TIN

Izgalmas kalandfilm.

Pótműsor: Magyar és olasz híradó.

Előadások kezdete: hétköznap 6.15 és 9. va-
sár- és ünnepnap 3.30, 6.15 és 9 órakor.**JAPÁN SIKEREK KINÁBAN**

Tokió, február 24.

Japán részről jelentést adtak ki a Kinában folyó harcokról. A jelentés szerint a japán csapatok folytatják Sanei tartomány megtisztítását

a kommunista csapatoktól és a szabadcsapatoktól. Elfogtak 255 kommunistát, míg a csatáren 395 kommunista holttestét számlálták meg. Nagyszámu fegyver és jelentős mennyiségű hadianyag jutott japán kézre.

ROBBANÁS A MARSEILLEI GÁZGYÁRBAN

Marseille, február 24.

A marseillei gázgyárban robbanás történt, amelynek a jelek szerint nagyszámu halálos áldozata van. Eddig 14 halottat szedtek ki a romok alól. A katonaságnak és a tüzoltóságnak megfeszített munkával sikerült megakadályoznia a tűz áttérjedését a nagy gáztartályra. Marseille gázszolgáltatás nélkül van.

BEAVERBROOK BETEG

A Német Távíráti Iroda közli az angol hírszolgálat jelentését, mely szerint lord Beaverbrook súlyos asztmaroham következtében ágybanfekvő beteg.

Agyuzták a kaliforniai partokat

Amsterdam, február 24.

A Német Távíráti Iroda jelentése szerint a londoni rádió közölte, hogy Kalifornia partvidékét támadás érte. Tengeraltjárók legalább 25 gránátot lőttek ki a partvidéki célpontokra.

Japán a német tavaszi offenzívával egyidejűleg támadást intéz a Szovjet ellen

London, február 24.

Noyingphin, a csungkingi kormány hadügyminisztere nyilatkozott az „Evening Standard” különtudósítójának és kijelentette, hogy Csungkingban számolnak azzal, hogy Japán egy hónap múlva támadást intéz Szibéria ellen.

Minden jel arra mutat, hogy a japán támadás egyidejűleg történik a német tavaszi offenzívával. A japánok tisztában vannak azzal, hogy Vladivoszto, mint tengeraltjáró és légitámaszpont a „Felkelő Nap Birodalmának” Achilles-sarka. A mandzsukui japán haderő teljesen

független a csendes-óceáni japán haderőtől, éppen ezért a Szibéria elleni támadás megindítása egyáltalán nem érinti a délkeletázsiai hadszíntereken működő haderőt.

Amerikai jelentések szerint Yates Stirling tengernagy kijelentette, hogy nem lehetetlen az újabb japán tengeri támadás Hawaii ellen. Amennyiben a hadiszerecsse nem fordul meg rövidesen, úgy a japánok megerősíthetik csendes-óceáni hódításaikat. Akkor pedig képesek lesznek arra is, hogy egy hatalmas csatahajórajjal Hawaii ellen vonuljanak fel.

Boris bolgár király kihallgatáson fogadta vitéz Szombathelyi vezérezredest

Szófia, február 24.

(Bolgár Távíráti Iroda). Szombathelyi Ferenc vezérezredest, a magyar királyi honvédezerkar főnöke hétfőn délelőtt 9 órakor kíséretének tagjaival Szófiába érkezett. Fogadására a két nemzet zászlóival díszített pályaudvaron megjelent Lukács tábornok, a bolgár hadsereg vezérkarának főnöke, Mihov tábornok, a főváros helyőrségének parancsnoka, a bolgár tábornoki kar tagjai. Jungerth Arnóthy Mihály követtel az élén a szófiai magyar követség személyzete, a főváros helyettes polgármestere, valamint Németország, Olaszország és Japán katonai attaséi.

A magyar honvédezerkar főnöke a szokásos bemutatkozás után ellépett a kivonult díszszázad arcéle előtt, miközben a katonazenekar a két ország himnuszát játszotta. A magyar vendégek ezután gépkocsiba ültek s a Bulgária-szállóbeli lakásukba hajtottak.

Vitéz Szombathelyi Ferenc vezérezredest hétfőn kíséretével együtt feliratkozott a királyi

udvarban. Utána látogatást tett Filov miniszterelnöknél, Popov külügyminiszternél, Lukács vezérkari főnöknél és Daszkalov hadügyminiszternél. Később a bolgár hadügyminiszter és a bolgár hadsereg vezérkari főnöke viszonzta a látogatást a Bulgária szállóban.

Délben a bolgár hadsereg vezérkarának főnöke vitéz Szombathelyi Ferenc vezérezredest tisztelgő villásreggelit adott, amelyen résztvett Cecsev tábornok a bolgár király katonai irodájának vezetője, Jungerth-Arnóthy Mihály magyar követ, Mihov tábornok, a szófiai helyőrség parancsnoka és több magasrangú katonai személyiség.

Boris bolgár király délután kihallgatáson fogadta vitéz Szombathelyi vezérezredest, aki a kihallgatás végén bemutatta a királynak kíséretének tagjait. A király ezalkalommal vezérkari főnökünknek és kíséretének átnyújtotta a kitüntetések.

Vitéz Szombathelyi vezérezredest a nap folyamán megtekintette Szófia nevezetességeit.

A bolgár sajtó vezérkari főnökünk látogatásáról

Szófia, február 24.

Az egész bolgár sajtó nagy terjedelmet szentel vitéz Szombathelyi vezérezredest vezérkari főnök bulgáriai látogatása méltatásának. A felhivatalos Dnyesz szerint a vezérkari főnök látogatása csak udvariassági jellegű, de annál értékesebb, mert annak a magyar hadseregnek a vezérkari főnöke látogatott el Bulgáriába, amely a történelem folyamán fényes bizonyítékát adta katonai erényeinek és a szovjet rendszer elleni harcokban is a legnagyobb sikereket érte el.

A Szlovo emlékeztet arra, hogy szinte példanélkül áll a történelemben a barátság olyan foka, amely a magyar és bolgár népet egybefűzi: Bulgária a legnagyobb lelkesedéssel vette tudomásul, hogy Magyarország megindította a harcot a trianoni béklyók ellen és azóta a két baráti nép a Versailles környéki igazságtalanságok elleni küzdelem bajnokaivá vált. A lap hangoztatja, hogy vitéz Szombathelyi kiváló katonai és kiváló szervező, aki mögött fényes katonai múlt van.

NEMZETI MOZI

TELEFON: 158.

HÉTFŐ—KEDD

Férli a gáton

Főszerebben:

HANZI KNOTEK, PAUL RICHTER
Jelölészetben Zarah Leander felejtethetlen alakítása:

A végtelen út

Legújabb magyar híradó: A délvidéki képviselők bevonulása a parlamentbe stb.

Német tengeraltjárók eredményes működése az Antillák vidékén

Amsterdam, február 24.

Az angol hírszolgálat jelenti, hogy Curacao vidékén ellenséges tengeraltjáró elsüllyesztette egy panamai zászló alatt futó tartályhajót. Amerikai jelentés szerint a Jupiter segédhajót torpedótalálat érte az Antillák vizein.

Folytatja útját a portugál csapatszallító-konvoj

Lisszabon, február 24.

Portugál részről közlik, hogy azok a hajók, amelyek portugál és gyarmati csapatokat szállítanak Timor szigetére zavartalanul folytatják útjukat és a védelmükre kirendelt órhajó vezetésével. A hajók már a hollandindiai vizeken haladnak előre. Utirányukról Lisszabon értesítette az összes hadbanálló hatalmak haditengerészetét.

„AZ FOG GYŐZNI, AKI LELKESEBBEN AKARJA A GYŐZELMET”

Róma, február 24.

(Stefani). A Piccolo közli a Ducenak a Giovane Európa című folyóirat számára írt cikkét.

„Aki békéről beszél, — írja a Duce — amikor a haza élet-halálharcot folytat, az tudatosan vagy tudattalanul az ellenségnek használ. Egyetlen gondolatnak kell uralkodnia lelkünkön, egyetlen akaratnak kell uralnia idegeinket, egyetlen szónak kell kifejeznie minden reményünket és ez a győzelem gondolata, akarat, reménye. Majd eljön a béke is egyszer, mint a győzelem természetes és logikus következménye és ez a béke annál hosszabb és áldásosabb lesz, minél döntőbb lesz ellenségeink veresége. Az fog győzni, aki lelkesebben akarja a győzelmet, az fog győzni, aki nagyobb lelki és akarat energiátartalékkal rendelkezik. Százszernyi égyu sem hozza meg nektek a győzelmet, ha a katonák nem képesek támadásra lendülni, ha nincs bátorságuk bizonyos pillanatokban „felfedni” magukat és szembenézni a halállal.”

RÉSZLETES JELENTÉS EGY FOLDKOZITENGERI ANGOL HAJÓKARAVÁN PUSZTULÁSÁRÓL

Berlin, február 24.

A Német Távíráti Iroda részletes tájékoztatást ad a tegnapi német hadijelentésben említett Tobruk előtti légisikerről. A jelentés szerint német zuhanóbombázók angol hajókaravánt vettek észre, amely Tobruk kikötője felé tartott. A karaván három szállítóhajóból állt, amelyet egy könnyű cirkáló és két torpedóromboló kísért. A német gépek a heves légelhárítás ellenére mindaddig támadták a hajókat, amíg azok meg nem semmisültek. Először egy 10.000 tonnás gőzösön értek el találatot, majd egy hat ezer tonnás. Mindkettő percek alatt elsüllyedt. Aharmadik hajót is súlyos találat érte, féloldallára dőlt és mozdulatlan maradt, úgyhogy elsüllyedése biztosra vehető. Angol vadászgépek Kirenkájából megkísérelték, hogy megakadályozzák a német légierők hadműveleteit, a német bombázók azonban a heves ellenséges tüzelés ellenére végrehajtották feladatukat.

A Kormányzó Ur legfelsőbb kéziratával berekesztette az országgyűlés ülészeit

Március 10-én kezdődik az új ülészet — Bevonultak az új erdélyi képviselők — Üdvözlés a japán törvényhozásnak

Budapestről jelentik: A képviselőház keddi ülését Tasnády Nagy András házelnök nyitotta meg. Kérte a házat, fogadják el azon javaslatát, mely szerint a magyar képviselőház üdvözlését tolmácsolja a japán képviselőháznak a dicső japán tengerészek alkalmából. A képviselők meleg szeretettel ünnepelték a japánokat és egyhangú lelkesedéssel fogadták el a javaslatot.

A házelnök ezután bejelentette, hogy a felsőház elfogadta a miniszterelnök kétrendbeli indítványát az erdélyi képviselők létszámának behívás útján történő kiegészítéséről. Az újonnan behívott erdélyi képviselők a ház lelkes ünnepzése közben vonultak be az ülésre és elfoglalták helyüket azon a szakaszon, ahol a korábban behívott erdélyi képviselők ülnek.

A házelnök a továbbiakban beszámolt arról, hogy a felsőház elfogadta az orvosi rendtartásról és a nemzet és az egyházak nagyjai

nevének a kereskedelemben és iparban való használatáról szóló javaslatokat, majd bejelentette, hogy Bárdossy miniszterelnök akar szólni a Házhhoz. A képviselők ünnepése közben szólalt fel miniszterelnökünk, aki bejelentette, hogy a Kormányzó Urtól legfelsőbb kézirat érkezett. A ház jegyzője felbontotta a borítékot és felolvasta Kormányzó Urunk üzenetét. A kormányzó ur üzenetében bezárja az országgyűlés ülészeit és a negyedik ülészet összehívásának napját március 10-ében állapítja meg. A Ház állva hallgatta végig a Legfelsőbb Üzenetet, melegen ünnepelte a kormányzó urat és az üzenetet tudomásul vette. Az ülés negyedik órára ért véget.

A Felsőház ülése is egyhangú lelkesedéssel fogadta el azt az indítványt, hogy a magyar törvényhozás üdvözlje a japán törvényhozást a dicső tengerészek alkalmából.

vizsgáló bizottság: Kaich Béla, Fölkl János, Waliént Sándor, számvizsgáló bizottság póttagjai: Schwerer József és Vörös László.

Nagyszabású kulturelőadásokat rendez a zombori Vöröskereszt

A zombori Vöröskereszt vasárnap délelőtti a városháza kistermében választmányi ülést tartott. A gyűlésen a tagok nagy számban jelentek meg. Dr. Müller János, a Vöröskereszt elnöke jelentésében beszámolt az egyesület eddigi működéséről és köszönetet mondott azoknak az egyesületeknek, amelyek a múltban előadások és táncmulatságok rendezésével anyagiilag is támogatták a Vöröskeresztet. Az elnök beszámolt még a Vöröskereszt gyűjtőnapjának és a szeretetsomagok gyűjtésének eredményéről is: a nédaljai levontéknak külön köszönetet mondott az eljuttatott szeretetsomagokért. Az elnöki beszámoló után Csávossy Gyula pénztáros ismertette a pénztári jelentést, amelyből kitudott, hogy az egyesületnek a közelmúltban rendezett gyűjtőnapjain négyszerte nagyobb összeg gyűlt össze, mint az előző években. A pénzteljes egészében átadták az országos központnak, ahonnan ellenértékként kórházi felszerelést és egyéb szükségességszereket kapnak. Több fontos tárgy megvitatása után a választmány úgy határozott, hogy a nagyjövetlen a zombori egyesületek közreműködésével műsoros esteket rendez a városi színházban. Az előadásokon a zombori műkedvelő zenekar is részt vesz.

Leningrád és Kronstadt körül tökéletes a német tengerzár

Berlin, február 24.

A Német Távirati Iroda jelentése szerint a Keleti tengeren tartózkodó német flotta hatásos tengerzár létesített Leningrád és Kronstadt körül. Ehhez járul még az a körülmény, hogy a szovjet ezen két utolsó keletitengeri kikötője nem jégmentes és a tél folyamán a jég is akadályozza a közlekedést. A keletitengeri szovjet flotta részben elsüllyedt vagy zátonyra futott,

részben pedig a két kikötő rejtett zugaiban keresett menekülést. Ez a tény magában megcáfolja az ellenséges állításokat a keletitengeri szovjet flotta állítólagos sikereiről. A szovjet hajóknak csak az volt a feladatuk, hogy védekezzenek a partvidéket és hogy ezen feladatuknak hogyan tettek eleget, arra legjobban rávilágít az a tény, hogy az egész balti tengerpart német kézre jutott.

Belgrád minden talpalatnyi területet a termelés szolgálatába állít

Belgrád, február 24.

Jovanovics Dragolyub Belgrád főpolgármestere szabályrendeletet adott ki, amellyel arra kötelezi a belgrádiakat, hogy minden talpalatnyi szabad területet állítsanak a termelés szolgálatába. A polgármester felhívást is intézett Belgrád lakosaihoz, amelyben vázolta Nédics kormányelnök azon intencióit, hogy Szerbia a lehetőségek határain belül rendezkedjen be az önellátásra. Belgrádban minden szabad telket, parkot megművelnek a tavasz folyamán és elsősorban főzélékféléket termelnek, hogy Belgrád is elláthassa saját magát a szükséges élelmiszerekkel.

kezzel. Hangoztatja a felhívás, hogy Szerbiának elsőrendű feladata a közlekedés zavartalanosságának biztosítása. Szerbia földje jól terem és okos gazdálkodással, szorgalommal, minden talpalatnyi hely ügyes kihasználásával biztosítani tudja a szerb nép megélhetését. Belgrád vetőmagvakat és utbaigazítást ad a lakosságnak a termelés megszervezésére, de ha kell a szükséges földművelő eszközökhöz is hozzájuttatja azokat, akik Szerbia újjáépítésébe bekapcsolódva becsületesen hajlandók közreműködni az ellátási gondok enyhítésére irányuló erőfeszítésekben.

Washington aggodalommal figyeli a francia flotta mozdulatait

Washington, február 24.

Welles helyettes külügyi államtitkár a sajtókonferencián feladott kérdésekre kijelentette, hogy az amerikai kormány aggodalommal figyeli egyes flották mozdulatait és különösen érvényes ez a megállapítás a francia flottára.

dalommal figyeli egyes flották mozdulatait és különösen érvényes ez a megállapítás a francia flottára.

Új vezetőséget választott a zombori Polgári Kaszinó

A zombori Polgári Kaszinó vasárnap tartotta meg rendes évi közgyűlését a tagok nagy számának jelenlétében. Dr. Raics Tamás elnök üdvözölte a megjelenteket és beszámolt az egyesület elmúlt két évi munkásságának eredményeiről. A jelentés szerint a Polgári Kaszinónak jelenleg 419 tagja van.

A közgyűlés elé beterjesztették az alap szabályok olyirányú módosítását, hogy azok megfeleljenek a magyar törvények követelményeinek, amit a közgyűlés egyhangúlag hagyott jóvá.

A közgyűlés a következő új vezetőséget választotta meg: Elnök: Dr. Raics Tamás, alelnök: Dr. Würtz Mihály, igazgató:

Zwirschitz Károly, aligazgató: Weiland János, titkár: Györfy László, pénztáros: Gráf István, ellenőr: Holpert Gyula, ügyész: Dr. Hoffman János, könyvtáros Szauerborn Károly. Választmány: Angyal Nándor, Benya Antal, Bizony István, Burnács Dénes, Erlich József, Dr. Hetteseimer Imre, Hrabovszki István, id. Herczeg János, Balassa István, Kiss Pál, Kubik József, kulai Dr. Lederer Dezső, Krebsz János, Krizmanič István, Mérő Ignác, Dr. Sárdy János, Reffe László, Sulyok János, Szabó István, Taftner Ottó, Taubner Ferenc, Dr. Vlach Ferenc, Walter József, Köröm Béla. Választmányi póttagok: Damrély Lajos, Nyilasi Sándor, Zwipp János, Vasvári Gyula, szám-

A Magyarokanizsai Iparos Olvasóköri 1680 új könyve van

A Magyarokanizsai Iparos Olvasókör vasárnap tartotta meg évi rendes közgyűlését, Dobos József elnöklésével. A titkári jelentés többek között megállapítja, hogy az olvasóköri 1680 darab új könyve van. Föglein Károly indítványát, hogy a frontharcoló honvédek részére könyveket küldjön az olvasóköri, a választmány a megáéva tette. Az új tisztikar a következőképpen alakult meg: Elnök Dobos József, alelnök Berecz István, titkár Szilágyi János, jegyző Solti Erzsébet, pénztáros Kálmán István. Könyvtárosok: Valkai Mihály, Vajda József, Medgyesi István, Gordos Sándor és Kanyó Ferenc. Választmányi tagok: Fehér György, Pósa János, Fehér Kálmán, Engi Berta, Fodor Emil, Juhász Nándor, Lékó Menyhért, Raffay József, Huzsvár Elek, id. Major Miklós, Harmath Péter, és Apró László, választmányi póttagok: ifj. Berecz György, Dobos Ferenc, Nagy András, Cseszkó Géza, Vajda József. Vigalmi bizottság: elnök Vajda József, tagok: Medgyesi Ferenc, Gordos Sándor és Kanyó Ferenc. Számvizsgálók: Teleki Lajos, Major Mihály, Bata Jenő, Sándor György és Bőd Bálint.

Bogner József és Vojnich Gyula képviselők beszámolója

Szabadkáról jelentik: Bogner József és Vojnich Gyula szabadkai országgyűlési képviselők nagyobb gyűlés keretében számoltak be pártkisebüknek a kormányzóhelyettes megválasztásáról és a politikai helyzetéről. A gyűlésen dr. Reök Andor szabadkai főispán is beszédet mondott.

A gyűlésen bejelentették, hogy valamennyi délvidéki képviselő egységesen belépett a MÉP-be.

A nagyvilágból

Kvaternik tábornok, horvát főparancsnok február 28-án Bécsbe utazik, ahol német személyiségekkel megbeszéléseket folytat.

Stefán Zweig ismert író és felcsége Braziliában méreggel öngyilkosságot követett el. A jelentés szerint Zweig idegei felmondták a szolgálatot és idegbaja miatt követte el tettét.

Van-e nyelve a Lánchid kőoroszlánjának

Mi történt a szobrással?

A Lánchidat 1849 november 20-án déli 12 órakor nyitották meg ünnepélyesen és az első ember, aki áment rajta a vérengző Haynau generális volt. A Lánchid négy méltóságos kőoroszlánja akkor még nem készült el, a művész azt 1850 január végén tehát éppen 92 évvel ezelőtt fejezte be. Ha valakinek megmutatják ezeket a kőoroszlánokat, mindig hozzátesszük azt is, hogy nincsen nyelvek, mégpedig azért, mert a szobrász elfeledkezett róla. A monda szerint ezt a hibát jó sokáig senki sem vette észre, míg végre egy suszterinas elkészítette magát: Nini, az oroszlánok nincsen nyelvek! Ekkor azután

mindenki kinevette a feledékeny művészt, aki szegyenében a Lánchidról a Dunába ugrott.

A suszterinas, aki minden hibát előbb lát meg, mint a tudósok országos hírvé ember lett, Frick Jakabnak hívták és amikor 1897 novemberében Pinkóc dunántúli faluban, mint öreg ember meghalt, elsíratták az újságok és megírták róla, hogy milyen országos hírvé felfedezést tett. De hát tényleg igaz-e, hogy az oroszlánoknak nincs nyelve? Marschalkó János szobrászt, aki az oroszlánokat készítette és aki természetesen

nem ugrott a Dunába nagyon sokat gnyolták és csufolták emiatt. Egyszer azután amikor a társasága megint bosszantotta, így szólt: »No hát fogadjunk 500 forintba, hogy amikor az oroszlán úgy tartja a száját mint az én kőoroszlánjaim, nem is látszhatik elől a nyelve, mert mélyen bent fekszik a szájában.« A fogadás megtörtént, Marschalkó elvitte a barátait egy álltseregletbe és ott az élő oroszlánokon bebizonyította, hogy neki van igaza. Az 500 forintot a szobrász megnyerte és jótékony célra adta.

A Lánchid négy oroszlánjának tehát van nyelve.

Alulról nézve az oroszlánok félig kinyitott hatalmas szájában ürességet látunk. Az oroszlánoknak azonban mégis van nyelve természetesen nem akkora, hogy azt a földről is látni lehetne, mert ez művészietlen dolog lett volna. Ez az alaptalan pletyka azonban egész életében nagyon bosszantotta a művészt. Amikor tréfálkoztak vele, így felelt: »Nem vagyok én husfűstölő, aki a nagy nyelveket keresgéli.« A mesének természetesen az a része sem igaz, hogy a művész szegyenében a Dunába ugrott, mert Marschalkó 1874 szeptemberében halt meg 58 éves korában, természetes halállal.

Amikor az acél is tul puha

Technikai fogások az élettani kutatásban — A legfinomabb varrótűnek sincsen „hegye” — Céllovés ultraviola sugarakkal

Tudvalevőleg nem lenne sok értelme légelhárítógyuval indulni verébvadászatra. Körülbelül ugyanezt tenné a biológus is, ha közönséges preparálótűvel, vagy éppenséggel injekciós fecskendő üres csővével próbálni a sejteken kísérletezni. Elég csak például egy nagyon finom varrótűt mikroszkóp alatt megvizsgálni, és mindenki megállapíthatja, hogy a tű nem hegyben, hanem félkörben végződik. Ha pedig nincsen megelégedve ezzel az eredménnyel és valóban hegyesre akarja csiszolni, még nagyobb bosszankodással kell rájönnie, hogy hegyes lesz ugyan, de olyan vékony és hajlékony, hogy még a sejtfalet sem tudja vele átszurni.

Az élettani kutatásban éppen ezért legszivesebben üveget használnak az acél helyett. Az üveg mindenképpent semmiféle kémiai hatást sem vált ki és elektromos töltést is nehezebben vesz föl, legnagyobb előnye azonban, hogy közönséges gázlángon tetszés szerinti vékonyságra és hegyességre nyújtható. Éppen így nem nehéz nyújtás után olyan vékony hajszaicsővecskét sem előállítani, melynek belső átmérője csupán ezredmillimétereket tesz ki.

BEFECSKENDEZÉS IZZÓ DRÓTTAL

A biológus tehát a sejtek tanulmányozásában üvegtűvel dolgozik. Nemcsak könnyűszerrel át tudja velük a sejt falát furni, hanem ha hajlékony tüket használ, görbülésük alapján a protoplazma ellenállását is kiszámíthatja. Am ugyanilyen parányi vastagságu üres üvegszálat szivattyuként és fecskendezőként is kitűnően lehet alkalmazni. Az elv ugyanaz, mint például a dugattyús töltőtoll esetében, a nyomásnak azonban természetesen ezerszeres kisebbnek kell lennie. Ezért a mikrópipettába befúrt üvegtűt végén át elektromos uton melegíthető drótot húznak be: melegítéskor a drót kitágul, kiszorítja a levegőt és a kihülés után keletkező légüres térbe most már a sejt nedv tördül be. Ha a biológus előzőleg hasonló módszerrel megtöltött szivattyút dug a sejtbe, ugyan ezt az eszközt a drót újból való megmelegítésével most már fecskendezőként is felhasználhatja.

A RÖNTGENSUGARAK MINDIG A SEJTMAGOT TALÁLJÁK

A kívülálló, aki csak nagyjából ismeri a biológiai módszereket könnyen azt hihetné, hogy a sejt egyes részeinek megbénítása vagy

életképtelenné tévése, melyre kísérletek alkalmával sokszor sor kerül, tulajdonképpen egyszerű feladat. Hiszen itt vannak az éppen a biológiai kutatásban szívesen használt kemény röntgensugarak, melyek mindenén áthatolnak és átlagosan egy milliomod milliméter hullámhosszuságukkal feltétlenül eltalálják a célt. Ezekkel a rövidhullámú sugarakkal szokták csakugyan az örökléstan kutatók a csirasejtek magvát sérüléseknek alávetni és ily módon sikerült például sok esetben az öröklött tulajdonságok ugrásszerű megváltozását elérni. Azonban a biológus nem mindig csak a sejtmagot akarja célbavenni, hanem sokszor a sejt mag megsértése nélkül más sejt részeket szeretne megbénítani. Erre a célra a röntgensugarak már nem alkalmasak, mivel a sejt legérzékenyebb része a sejtmag és így a röntgensugaraknak kitett sejtben természetesen ezen mutatkozik a legelőször a hatás. A kutatásnak tehát más eszköz után kell néznie.

Az, hogy ismét csak sugarak jöhetnek szóba, szinte magától értetődik. A sudarak segítségével ugyanis a sejtfalet megsértése nélkül is lehet a sejtben változásokat előidézni. Ha a kutató nem a sejtmagot akarja megbénítani, legcélravezetőbbnek az ultraviola sugarak alkalmazása mutatkozik. Hullámhosszuságuk lényegesen nagyobb ugyan a röntgensugarakénál, azonban még mindig kisebb négy tizezredmilliméternél, úgy hogy az ennél jóval nagyobb sejt nem vonhatja ki magát hatásuk alól. A sugárnak kellő vékonyságra való szabályozása, mivel az ultraviola sugarak tudvalevőleg láthatatlanok, természetesen csak kerülő uton történhet, de a röntgensugarakkal szemben semmi nehézség sem áll útjában. A közvetítő eszköz a fluoreszkáló ernyő, melynek az a tulajdonsága, hogy az ultraviola sugaraknak kitéve fényjelenséget mutat. Ha a sugárnyaláb olyan vékony, hogy az ernyőn csupán néhány ezred milliméter átmérőjű pontocskát villant fel, akkor éppen alkalmas arra, hogy a sejtfalet a mikroszkóp alatt vizsgálta sejt tetszesszerű részét tegye vele életképtelenné. (MN)

Hirdetéseket

a vasárnapi lapra csak péntek délig fogadunk rendes tarifával, azontul érkezett hirdetéseket dupla tarifával fogadunk el.

Osszefogásra hívja fel

a zombori leányokat az Egyesült Női Tábor

Az Egyesült Női Tábor Bács-Bodrog vármegyei és Zombor városi szervezete nagy magyar összefogásra szólította fel Zombor város leányifjúságát. A mai nehéz időkben — mondja a felhívás — mindnyájunknak dolgozni és összefogni kell: honyhazánkat és nemzetünket segíthessük. Az Egyesült Női Tábor sorompóba állítja és összefogásra hívja fel Zombor város valamennyi leányát, mert meg akarja valósítani az egymástsegítés és munkamegosztás nagy szerü gondolatát. Ne késsen tehát egy leány sem, hanem az alakuló közgyűlésen jelenjen meg, mert minden kézre, minden ötletre és minden adományra szükség van.

Az Egyesült Női Tábor nagyszerü tervék megvalósítását tűzte ki céljául. Itt van első sorban a magyar jövő, a gyermek gondozása, melyet egy bölcsöde felállításával szolgálja. A csecsemőhalandóság Zomborban oly nagy, hogy a csecsemőgondozás társadalmunk egyik legfontosabb és legégetőbb problémája, mert minden gyermekhálál mérhetetlen veszteséget jelent. A bölcsödét pedig csak úgy tudja az Egyesült Női Tábor megvalósítani, ha valóban mindenki összefog és ki anyagiakban, ki természetben, vagy munkával járul hozzá fenntartásához. Ezért van nagy szükség a zombori leányifjúságra, hogy a szervező munkában résztvegyenek, azonkívül a »Piros petyves« mozgalmat is most szerveznék meg az Egyesült Női Tábor.

Reméljük — folytatja a felhívás — hogy amikor ilyen szép és nemes tervről és ilyen nagy jelentőségü tervről van szó, egyetlen egy zombori magyar leány sem vonja ki magát és hisszük, hogy az Egyesült Női Tábor nem marad egyedül munkájában, hanem melléje sorakoznak kivétel nélkül mindazok, akik a szebb magyar jövőért dolgozni akarnak. Az Egyesült Női Tábor évéghől csütörtökön délután fél 4 órai kezdettel megbeszélést tart a zombori Magyar Olvasókör nagytermében, melyre ezuton is meghívja Zombor város valamennyi magyar leányát.

Az 50, 20 és 10 filléres nikkkel érmék beváltása

Illetékes helyről figyelmeztetik a közönséget, hogy magánosok az 50, 20 és 10 filléres nikkelpénzeket csak február 28-ig kötelesek elfogadni, míg az állami pénztárak csak március 31-ig. Érdeke a közönségnek, hogy az említett nikkelpénzeket mielőbb beváltsa.

A dinamit első áldozata

Gyújtóbombákról, robbanószerekről talán mióta a világ fennáll, nem esett anyi szó, mint mostanában. Nobelnek, a dinamit feltalálójának a nevét is sűrűn emlegetik. Azt azonban kevesen tudják, hogy ki volt a Nobel által feltalált robbanószernék a dinamitnak az első áldozata, aki mindenki előtt szemléltetővé tette a dinamit rettenetes pusztító erejét. Ez az első áldozat — egy kutya volt. Nobel ugyanis, amikor 1866-ban feltalálta a dinamitot, előkelő meghívott személyek előtt akarta bemutatni ennek erejét. Stockholm egyik nagy, szabad területét választotta ki erre a célra. A vendégek közül többen kutyáikat is magukkal hozták. Nobel kellő távolsághoz elhelyezett egy hurka alakjára emlékeztető amelyben dinamit volt. Egy idomított vadász kutya, amint meglátta a letett tartályt kötelességszerűen odarohant, szájába vette és sietve hozta gazdája felé. Mindenki rémulden menekült. A vendégek bujtak, ahova csak lehetett. A következő pillanatban nagy dörrenés hallatszott, a tartály felrobbant és szegény kutyát darabokra tépte.

Széles alapokra helyezi közgazdasági tevékenységét a DMKSz

A délvidéki magyarság csúcsszervezetének már közel 300.000 tagja van / A szövetség valamennyi szakosztálya áldásos tevékenységet fejt ki

Ujvidékről jelentik: A felszabadult Délvidék legnagyobb kultúregyesülete a Délvidéki Közművelődési Szövetség most tartotta első közgyűlését a felszabadulás óta. A közgyűlés iránt a legnagyobb érdeklődés nyilvánult meg elsősorban a Délvidék magyar lakossága részéről, de a többi hasonló szellemű magyarországi kultúregyesületek részéről is, elsősorban azért, mert ebben a szervezetbe tömörült a megszállás idejében az itt élő magyarság zöme, másodsorban mert a Szövetségen keresztül bonyolódik le a Délvidéken minden kulturális, illetve szociális és gazdasági megmozdulás. A közgyűlésen módosították azokat az alapszabályokat, melyek alapján a jugoszláv megszállás idejében működött. A közgyűlést a Beltéri Katolikus Kör dísztermében tartották meg és azt zsúfolásig megtöltötte a fiókszervezetek hivatalos kiküldöttjei és a nagy számú érdeklődő közönség illetve tagok.

Valamivel tíz óra előtt nyitotta meg a közgyűlést Krámer Gyula elnök, felsőházi tag, aki mellett ültek dr. Koráni Elemér rókuski plébános, nemzetgyűlési képviselő, Blazsek Ferenc főtktár, dr. Hegedüs Gyula igazgató és Horváth Ferenc, mint az elnökség tagjai. A jelenlevők elmondották a Hiszekegyet, majd az elnök üdvözölte a miniszterelnökség Nemzetpolitikai osztályának kiküldöttjét Alföldi Alajost és Várady Józsefet valamint apatini Fernbach Péter Ujvidék thj. város főispánját, Bogner József, dr. Koráni Elemér, dr. Nagy Iván nemzetgyűlési képviselőket, továbbá dr. vitéz Nagy Miklós Ujvidéki thj. város polgármesterét és a többi előkelőségeket a vidéki fiókok kiküldöttjeit és a tagokat. Krámer elnök kitért a Szövetség áldozatos munkájára a megszállás idejében és vázolta a magyarság akkori mostoha helyzetét. Kegyetlen szavakkal emlékezett meg azokról a magyarokról, akik a megszállás idején üldözötteknek és olyan súlyos megpróbáltatásoknak voltak kitéve, hogy életüket veszítették és azokról a magyar hősről, akik a felszabadító harcokban életüket a hazáért áldozták fel. Kifejtette, hogy a Délvidéki Közművelődési Szövetség kiakarja venni részét minden munkából és törekvésből, ami a nagy magyar jövő érdekében történik és folyik és minden délvidéki igaz magyar szív csakis azokért az eszmékért és célokért kész vérét is áldozni, amelyek az egyetemes keresztény magyar szellemet szolgálják és a legnagyobb veszedelem, a bolszevizmus ellen irányulnak.

Bácska magyar lakossága 53 százalékban van a Szövetségben tömörülve míg Bánát magyar lakosság 98 százalékban a Szövetség zászlaja alatt vivja a maga könnyes magyar élet harcát. Az elnöki beszámolót lelkesen vette tudomásul a közgyűlés és a főtktári jelentés ismertetésére került a sor amelyet Blazsek Ferenc ismertetett. A főtktári jelentés világos képet nyújtott a Szövetség hatalmas munkatervéről és azok részbeni megvalósításáról. Kitért a Szövetség szoros kapcsolataira a többi, volt kisebbségi kultúrszövetségekkel és a Szövetség elmúlt munkásságának eredményeire és a jövőben kifejtendő célkitűzéseket ismertette. Dr. Hegedüs László a Szövetség igazgatója és a központi iroda vezetője részletesen beszámolt a központi iroda munkájáról és bejelentette, hogy a közeljövőben külön népművelési és népnevelési célokat szolgáló propaganda osztályt létesít. A vidéki fiókokat és a tanyavilágot fogják autókban felkeresni, hogy ezeken a helyeken is hirdessék a keresztény magyar kultúrát. A vándor könyvtárat, a keskenyfilmet stb. a népművelés előmozdítására szintén igénybe veszik. Kifejtette, hogy a Szövetségen

keresztül milyen nagyszámmal nyertek elhelyezést valamint, hogy az összes hivatalos helyeken a Szövetség minden esetben eredményesen képviselte tagjai ügyét és javát. Beszámolt a bánáti fiókok valamint a horvátországi egyesületekkel való kapcsolatokról és különböző sikeres kultúrelőadásokról amelyeket a Szövetség rendezett, ugya székhelyén, mint az ország különböző városaiban.

Tolnay János tanár, a Népművelési osztály vezetője a Szövetség népművelési munkájáról adott átfogó képet kiemelve azokat a népművelési tanfolyamokat amelyek látogatottsága igazolja a Szövetség fáradozásának eredményét. Herceg János író, a Szövetség irodalmi szakosztályának vezetője a délvidéki írók törekvéseiről, a »Kalangya« folyóirattal kapcsolatban tette meg jelentését, Baranyi Károly a Délvidéki Szépművéses céh munkáját és célkitűzéseit ismertette bejelentve hogy Szabadka város meghívására a Délvidéki Szépművéses céh husvétkor szépművészeti kiállítást rendez. Az Ujvidéki junius végéig megrendező Idegenforgalmi hét keretében szintén kiállítást rendez a Délvidéki Szépművéses céh, amely ma már számottevő helyet foglal el országos viszonylatban is.

Dr. Kiss Lajos a Délvidéki Zenekonzervatórium igazgatója, aki a Szövetség zene-művészeti osztályát vezeti a délvidéki zenekultúra fejlesztése terén kifejtett munkásságról szolt. A sportszakosztály tevékenységét Blazsek Ferenc főtktár, a szakosztály vezetője ismertette, míg Wissinger Károly a sportrepülői szakosztály működését és jövőbeni terveit vázolta. A junius végén megtartandó ünnepi hét keretében sportrepülőgép modell kiállítás is lesz. Dévay Lajos a főiskolások helyzetét ismertette.

Krámer Gyula elnök bejelentette a közgyűlésen, hogy új szakosztály létesült a Szövetség keretében, a hazatérő magyarok osztálya. Ezta szakosztályt Vondra Gyula az ujvidéki tanítóképző hittanára vezeti, feladata pedig a Szerbiából, Bánáttól és a Szerémségből hazatérő magyarok ügyeinek elintézése.

Alföldy Alajos a miniszterelnökség nemzetpolitikai osztályának kiküldöttje hatalmas és izzó magyarságtól átszótt beszédében elismerését fejezte ki a Szövetség vezetőségének és tagjainak azért az áldozatos és megnem alkuvó munkásságért amelyet egyformán az elnyomatás idejében és a felszabadulás után folytat. Taubinger István a felvidéki Széchenyi kultúrszövetség kiküldöttje szintén meleg szavakkal köszönte meg az egyetemes magyar jelkiséért folytatott munkálkodást és küzdelmet majd Horváth Ferenc ismertette a Szövetség pénzügyi helyzetét. Ennek kapcsán az elnök bejelentette, hogy a jövőben csak személyi tagdíj lesz és a vagyoni tagdíj megszűnik. A személyi tagdíj havi 10 fillérben van megállapítva. A vagyoni tagdíj helyett a vagyonos tagok saját önszántukból fizetik olyan összegetben a vagyoni tagdíjat, amilyenben azt saját maguk állapítják meg tehát a vagyoni tagdíj helyett önkéntes felajánlást vezet be a Szövetség.

Krámer Gyula elnök, miután a közgyűlés egyhangulag tudomásul vette és elismeréssel adózott a jelentések tudomásul vételét után, bejelentette, hogy mivel március 1-ig a módosított alapszabályokat be kell nyújtani annak módosítására kerül a sor.

Az új alapszabály egyik pontja kimondja, hogy a Szövetség a jövőben működési terét az egész országra kiterjeszti és nem csak a Délvidéken fejt ki kulturtevékeny-

séget. A módosított alapszabály egyik főpontja, hogy a Szövetség és a Szövetség kebelén belül semmi néven nevezendő politikával nem szabad foglalkozni. A közgyűlés kimondotta, hogy a zsidótörvényt abban a vonatkozásban és értelemben alkalmazza, amint az a zsidótörvényben elő van írva. Viszont a Szövetség tagja mindenki lehet aki — ha anyanyelve más is, — magyarnak vallja magát tagfelvételi kérvényében.

A közgyűlés a magyar munkásság iránti megbecsülése és együttérzése jeléül igen sok munkással egészítette ki a választmányt, ami általános meglegedést keltett.

EGYÜTTMUKODÉS AZ EGYESULT NŐI TÁBORRAL

Krámer Gyula elnök bejelentette, hogy az Egyesült Női tábor együttműködésre kérte fel a DMKSz női szakosztályát és felajánlotta, hogy a központi irodában külön irodahelyiséget enged a rendelkezésére, valamint az összes szervezési munkában határozott támogatást nyújt. Tolnay János a népművelési osztály vezetője részletesen ismertette az együttműködést, majd az Egyesült Női tábor kiküldöttje vitéz Domosy Sándorné szólalt fel. Előadta, hogy a Női táborban van tömörülve az ország összes női egyesülete és hogy milyen áldásos tevékenységet fejt ki az ország egész területén úgy szociális, mint gazdasági téren. Dr. Nagy Iván hozzászólása után a közgyűlés kimondotta az együttműködésre vonatkozó javaslat jóváhagyását.

Dr. Hegedüs László igazgató a Szövetség keretén belül megalakítandó gazdasági szervezet megalakulására vonatkozó javaslat elfogadását kérte. Bejelentette, hogy a Szövetség minden tagja köteles lennie — a tervezet szerint — részlegyet jegyezni és »Méh« név alatt működni. A gazdasági szervezet nem nyitna sehol fiókot, vagy üzletet ott, ahol az befolyásolná az ottani magyar kereskedő vagy iparos fennmaradását.

A közgyűlés úgy határozott, hogy a szervezet megalakítását nem mondja ugyan ki, de utasítja a választmányt, hogy a szervezet megalakítására vonatkozó előkészítő munkálatokat kezdje meg és dolgozza ki a szövetség alapszabályait és a szövetség megalakítását elvileg kimondotta.

A Himnusz eléneklése után a közgyűlés résztvevői közös ebéden vettek részt, amely a Kereskedők otthona éttermében volt.

A közgyűlésről megleghangu táviratot küldtek dr. Bárdossy László miniszterelnöknek és vitéz dr. Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszternek.

Adán megalakult a KALOT szervezete

A KALOT adai szervezete a napokban tartotta meg alakuló közgyűlését. A »Hiszekegy« elmondása után Gere Vince plébános mondott gondolatokban gazdag lelkesítő beszédet. Beszédében ismertette a KALOT szervezetének nemes céljait és a szervezetbe tömörülő ifjúság kötelezéseit. Gere Vince plébános nagyhatású beszéde után Pecze János káplán felolvasta az alapszabályokat és utána megválasztották a vezetőséget. Egyházi elnök: Gere Vince plébános, helyettese Pecze János káplán, világi elnök: Bánoss Ernő tanító, pénztáros: Volfordr. András, gondnok: Pesznyák Mátyás, ifjúsági elnök: Reszócki Nándor, titkár: Mészáros István, jegyző: Holló László, Ifjúsági pénztárnok: Varga Sándor, háznagy: Solymossy Sándor. Könyvtárosok: Dobai János és Világos János. Választmányi tagok: Varga Mihály, Balogh Sándor, Mészáros Mihály, Gordos Dávid, Bozsoki Pál, Zapletán Pál, Török Ferenc, Kaszás Pál, Gálk János, Bacsai Lajos, Krizsán Ferenc. Az egyesület szépen berendezett könyvtárat is kapott ajándékkul az egyházközségtől. A gyűlés a Himnusz eléneklésével ért véget.

HIREK

Olvad a hó

Összeesnek a hatalmas hóhegyek az uccán, a járdamelletti hóhegyláncok percről-percre összébbtöppörödnek, a háztetőkről innen is, onnan is lecsusszan egy-egy kis fehér hócsomó, nem nagy csak éppen akkora, hogy nem üti agyon a jámbor járókelőt... És a háziurak közül mégis kevesen gondolnak arra, hogy talán jó lenne a havat letérni, vagy lehányatni a tetőkről, mert ha egyszer egy olyan nagyobb fehér hótömeg csúszik majd le valakinek a fejére, amelytől az illető lehet hogy nem sántul meg, de mondjuk, egy kicsit elájul, vagy idegsokot kap, kit vonnak majd felelősségre az „illetékes hatóságok”? Semmi esetre sem azt, akit leterített a kis hólavina, hanem a háziurat.

Most, hogy a tavaszi napok gyors közeledtét egész csalhatatlanul érezzük, s hogy az ideai goromba tél után végre néha mosolygósan is kikukucskál a nap a vigan utazgató felhőfickók közül, most egyuttal eljött az ideje annak is, hogy lehetőleg mindenki rendbentartsa házatájékát... Tudniillik, míg az a nagy néha szinte elviselhetetlen hideg volt, valahogyan még elnéztük a sikos járdákat, vagy a térdigérő hóval borított átjárókat, hiszen úgy is azt szokták mondani, hogy 20—25 fokos hidegben az ember még a kutyáját sem engedi ki... Hanem most tessék seprűt, hóvonót, meg hólapátot ragadni kedves házinénik és házibácsik és segítsünk a közelgő tavasznak eltakarítani elsőkötött Téliapó magautánhagyott hóhullóit. (v.)

Ügyeletes városi orvos: Dr. Kuczai János, Csuhás Benő utca 12. Tel. 96. — Az ügyeleti szolgálat vasárnap 14 órakor kezdődik és tart a következő vasárnap 14 óráig.

OTI ügyeletes orvosa: Dr. Erdey Gyula, Sándor Béla utca 15.

Ügyeletes gyógyszer-tár: Kigyó gyógyszer-tár, Rákóczi ut. sarok.

Zomborban két napig nem lesz villanyáram. A városi villamos üzem falragaszokon közölte Zombor város közönségével, hogy az új gépek beszerelése miatt a villamosüzem március 2-án hajnali 3 órától március 3-a, kedd délután 5 óráig nem szolgáltathat áramot.

Az Oszlávország keddi húzásán 45.498 és az 52.486 sz. sorsjegyek tízezer, az 56.079 számú ötzezer, a 47.358 sz. négyzezer, a 78.759 sz. háromzezer, a 863 és az 56.287 sz. kétezer, míg a 15831, 28176, 32638, 51867 és a 83038 számú sorsjegyek ezer-ezer pengőt nyertek.

Új repülőbélyegek kerülnek forgalomba március 15-én A postavezérgazgatóság közli, hogy március 15-én a Horthy Miklós Nemzeti Repülő Alap támogatására 100 százalékos felárral 8, 12, 20 és 30 filléres bélyegek kerülnek forgalomba. A bélyegsorozatot új vízjeles papíron 400.000 példányban, egyszínű mélynyomással készítik. A teljes sorozat 1.40 pengőbe kerül és csak teljes sorozatok kaphatók. A bélyegek mérete 22x33 mm. A nyolcfilléres bélyeg ejtőernyős katonát, a 12 filléres vitorlázó repülőgépet, a 20 filléres nyilazó ősmagyart, a 30 filléres repülőgépet és turulmadarat ábrázol.

Ha belei elvannak dugulva és gyomra rossz, úgy folyamodjék lehetőleg azonnal a természetes „Ferenc József” keserűvízhez, mert ez már csekély, alig egy pohárnyi mennyiségben is gyorsan, biztosan és mindig kellemesen tisztítja ki az emésztés utjait s jó étvágyat és friss közérzetet teremt. Kérdezze meg orvosát!

Polgári- és központi iskola felépítését határozza el Bácskossuthfalva. A bácskossuthfalvai községi képviselőtestület közgyűlést hívott egybe amelyen elhatározták, hogy polgári- és központi iskolát építenek. Rendbehozzák a gyalogjárókat és az utakat, valamint 100 hold földet igénylőnek ki a községben lévő zsidóbirtokokból.

A kalocsai érsek bőjti pásztorlevele. Gróf Zichy Gyula pápai trónálló, kalocsai érsek most adta ki bőjti pásztorlevelét, amelyet különösen a most visszatért Délvidék katolikusaiknak figyelmébe ajánl. A főpásztor pásztorlevelének elején Szent István soha el nem halványuló emlékét idézi és rámutat arra, hogy minden emlék és minden gondolat, mely minket Szent Istvánhoz kapcsol, arra int bennünket, hogy attól az irányzattól melyet az ő romlatlan Szent Jobbjá jelölt számunkra s melyet ma is valószínűleg biztonssággal mutat, soha el ne térjünk. Legyünk tehát Szent István fiai és mindenkor biztosak lehetünk, hogy Isten irgalmá és Szent István romlatlan Szent Jobbjá a földi életnek minden vihara közt nemcsak fenntartanak, hanem el is vezetnek bennünket az örök boldoglág biztos révpartjához.

Magyar—svéd gazdasági megállapodás. A Magyarország és Svédország között az utóbbi napokban lefolytatott kereskedelempolitikai tárgyalások befejeződtek. Az új megállapodás a két ország közötti áru- és fizetési forgalmat az eddigi elvek alapján a következő hat hónapra szabályozza.

A DMKSz dorozslói fiókjának közgyűlése. A DMKSz dorozslói fiókja évi rendes közgyűlését március 1-én tartja meg a szövetkezet nagytermében.

A Turáni Vadászok zombori szervezőbizottsága tagfelvétel céljából hetenként kétszer, hétfőn és pénteken este 6 és 9 óra között tart hivatalos órákat a kaszinóban. A taggyűjtés szépen halad előre és a jelentkezett tagok száma már megközelíti a kétszázat.

Karády Katalin pere Egyed Zoltánnal. Egyed Zoltán színházi újságíró sértő levelet írt Karády Katalin színésznőnek, aki a levélben foglaltak miatt feljelentette. Ugyüket a büntető járásbírószágra dr. Bérczy Géza elnök tárgyalta. Zárt ajtók mögött ismertette a levél tartalmát, majd Egyed kijelentette, hogy hajlandó elégtételt szolgáltatni Karády Katalinnak, bocsánatot kér tőle, kijelenti, hogy minden érintkezési lehetőséget a jövőre nézve kizár és a jövőben Karády Katalint semmiféle zaklatásnak nem teszi ki. Mivel az elnök úgy látta, hogy a békés meg egyezés lehetősége nincs kizárva, a tárgyalást elnapolta.

Betörés. Vojnits Aladár dr., Szabadka város kulturánácsnoka följelentést tett a rendőrségen, hogy Zentai ut 6 szám alatti lakásán betörők jártak. Amíg a házbeliek távol voltak, ismeretlen tettes álkulcsal fölfeszítette a lakás ajtaját, azonban nem tudott semmit elvinni, mert a hazaérő szobalány fölfedezte a betörést és lármát csapott, mire a betörő zsákmány nélkül kerekelt oldott. A rendőrség a tettes kézrekerítésére megindította a nyomozást.

Ezüstkalászos gazdaavatás Mohojon. Moholról jelentik: A háromhónapos téli gazdasági iskola vasárnap ünnepélyes külsőségek között ért véget. A gazdajfjak példás eredménnyel végezték el a tanfolyamot, amelynek 61 hallgatóját ezüstkalászos gazdává avattak.

Dorozslón befejeződött a gazdasági tanfolyam. Vasárnap délelőtt ünnepélyes záróvizsga keretében befejezték a dorozslói gazdasági tanfolyamot. A hallgatók valamennyien sikeresen vizsgáztak le. A bizonyítványok kiosztása után ünnepi beszédek szavaltak és énekszámok következtek. Az ünnepélyen a gyöngyös bokréta is szerepelt.

Szilárda borpiac. A szállítási nehézségek miatt a termelők eladási készsége továbbra is korlátozott. Ezért az árak ott, ahol elérhető árú van, továbbra is rendkívül szilárdak. Az Alföldön hl-fokonként kommerzort 14 pengőn alul vásárolni nem lehet, de uradalmak 15—16 pengőt is kérnek, sőt fokra való tekintet nélkül is jött létre kérés. A minőségi borvidékeken az árak szilárdak, de a pincék megközelíthetlensége miatt prompt szállításra üzlet nem jön létre, későbbi szállításra pedig jelenleg a kereskedők nem igen vásárolnak.

Vízbe fulladt az ejtőernyős ugrás világbajnoka. Buenos Airesből jelentik: Tomas Picasso, az ejtőernyős ugrás világbajnoka, amidőn 4800 méter magasságból három ejtőernyőn leereszkedett, belefulladt a Rio de la Platába. (MTI)

Ismét szünetel az autóbusszjárat Zombor—Bezdan—Dunarev között. Mint tegnapi lapunkban jelentettük, a MÁVAUT járatát Zombor—Bezdan—Dunarev között f. hó 23-ával megindította. Most annak közlését kérték, hogy a járatot a hirtelen beállott olvadás miatt ismét kénytelenek voltak bizonytalan időre beszünetetni.

Kinevezések. A belügyminisztérium dr. Bradvazovits Simont Bácskereksturra, dr. Röhrig Frigyeszt Ujverbászra, dr. Kossa Györgyöt és dr. Zeke Gábort Kulára községi orvosokká nevezte ki.

Ítéletek a zombori törvényszéken. A zombori törvényszék büntetőtanácsa Dimovics György 41 éves szabadkai és Gazsi Márton 33 éves lajosmezei teknővájó cigányokat, akik január 12-én Bácskereksturán és Szatpáron többrendbeli csalást, zsarolást és szélhámosságot követtek el, 3, illetve két évi börtönbüntetésre ítélte. A csavargó cigányok mindenütt hamis okmányokkal tévesztették meg a hiszékeny embereket és hazugságokkal, valamint valótlan hírekkel nagymennyiségű élelmiszert és ruhaneműt harácsolnak össze.

Színház

Szabadkai színház

Krétaör. Klabund kínai drámáját, a „Krétaör”-t fővárosi színvonalon álló előadásban hozta színre Kőszegi Géza szintársulata. A látványosságzámba menő díszletek méltó keretétül szolgáltak a precizen összevágó, stilizált játéknak. A prózai társulatról megszállapítható, hogy az — ha lehetséges — még az operett-együttesnél is jobb. Mindenki egyformán a helyén volt és a hatalmas erkölcsi sikerből egyformán kivette a részét. Szerdahelyi Borbála, Nagy Béla, Antal Erzs, Gömőri László, Szabó Ernő, Köröztős István és az igen kiváló Mester Tibor vették a főszerepeket. Mester Tibort még külön dicséret illeti meg a stílusos rendezésért. A szép darab és a jó előadás méltán megérdemelt volna nagyobb érdeklődést.

A „Gyergyói bál” és a „Cigányszerlem” további előadásai a teljessiker jegyében peregetek le telt házak előtt. A kitűnő szereplőkön kívül nagy sikerük volt a szabadkai színpadon most először látott új díszleteknek.

Fityfirty. A sok finom szánzón, műdal és táncsláger kitűnő szerzője: Buday Dénes egész operettre való kedves, fülbemászó munzikával lép a közönség elé. Pattogó ritmusaiban annyi zenei invenció csillog, hogy másik három operettre is bőven futhatná belőle. A jobbnál-jobb zeneszámok köré, amelyek mindenike sláger, Szántó Rudolf irt színes, fordulatos mesét. Az előadás középpontjában Vörösmarty Lili ragyogó alakítása áll, egyedül érte is érdemes megnézni a darabot. Mellette azonban Szabó Ernővel, Nagy Bélával, Daruváry Máriával, Fraknói Sárival, Dobay Bellával és Balajthy Andorral az élen még oly sokan buzgólkodtak a siker érdekében, hogy kétszer-háromszor is érdemes ezt a darabot ebben az előadásban megnézni, mindig talál benne az ember új érdekességet, finomságot — és ami talán a legfontosabb — friss kacagni valót. Gömőri László bebizonyította, hogy nemcsak avatott mestere, de művésze is a színpadi rendezésnek. Az igazgatóság anyagi bőkezősége meglátszott a darab gazdagon látványos kiállításán. A „Fityfirty” sok telt házat fog megérni Szabadkán.

Kozma Béla

SZABADKAI VÁROSI SZÍNHÁZ
Vigizték 3 felvonásban. — Irta: Barabás Pál.

2000 pengős férfi

FŐSZEREPLŐK:

Klára:	Szerdahelyi Borbála
Gáspár	Mester Tibor
Szalav	Szabó Ernő
Klementin	Hegedűs Klári
Ila	Daruváry Mária
Kornvák	Vörösmarty Lili
Kálmán	Vánossy N. Lajos
Vica	Antal Erzs
Sándor	Köröztős István

Rendező: Mester Tibor.

A szabadkai Közgazdasági Bank Rt. jubiláris közgyűlése

Fennállásának félszázados jubileumát ünnepli a szabadkai Közgazdasági Bank Rt. amelyet 1891-ben alapított Pertiis Mihály és Manoilovits György. Az intézet működését 1892 január 20-án kezdte meg 200.000 korona alaptőkével. Az intézet megalakulása pillanatától fontos szerepet ölt be a Délvidék közgazdasági életében. Szerepe és jelentősége az évtizedek folyamán egyre nőtt, fokozódott és terebélyesedett. 1907-ben egybeolvadt a Délvidéki Általános Takarékpénztárral és ekkor vette föl a Délvidéki Közgazdasági Bank Rt. nevet. Az egyeztetéssel az intézet alaptőkéje 3 millió koronára emelkedett.

Az utolsó békebeli év, 1913 végén sajtó tőkéje már 4 és fél millió korona, a hiteleké pedig 26 millió, kihelyezési állománya pedig 35 millió. 1917-ben a Bács-nyegyei Agrár Takarékpénztár zombori céget, majd a Zentai Takarékpénztárt és a Bácsstopolyai Takarékpénztárt olvasztotta magába. Az impériumváltozásokkor már 18 millió korona volt az alaptőkéje amit 4 és fél millió dinárra értékelték át. A Zombori Takarékpénztár beolvastása már a szerb uralom alatt történt, az alaptőkét 1927-ben 10 millió dinárra emelték és ezt az összeget változtatták vissza a felszabaduláskor 1 millió pengőre.

A visszatérés után az intézet a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank érdekkörébe került és annak irányítása mellett tovább erősödve jutott el a mostani jubileumig.

Mindenekelőtt Kosztolnyik Kálmán, az intézet jelenlegi igazgatója mondta el az ünnepi közgyűlésen, amelynek ünnepélyességét emelte a megjelent helyi és megyei előkelőségek nagy száma. Jelen volt a közgyűlésen Völgyi János dr. polgármester, Mócsi István dr. főjegyző, Ijjas József dr. érseki helynök, Ditrőy Odön alezredes, Rácz Andor dr. a szabadkai törvényszék és Lázár Lajos dr., a járásbíró elnöke, Biró Károly ny. polgármester, Fernbach János földbirtokos, Sostárecz Ferenc ev. lelkész, Lendvay Lajos, a Baross Szövetség helyi elnöke, Halász István, a Nemzeti Bank szabadkai fiókjának vezetője, továbbá Lepedát Milos a zombori, Jámbor Elemér a zentai, Gyarmathy Sándor a bácskossuthfalvai Petrovics Szilárd, a topolyai és Jáger Imre dr. az apatini fiókjintézet igazgatója. Meghangzó üdvözlő táviratot küldött a hivatalos ügyben a várostól távollévő Reök Andor dr. szabadkai főispán, Conrad Ottó a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank ügyvezető igazgatója és alelnöke, Podovszky József kormányfőtanácsos, a Comerz igazgatója, Cségyi János, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank igazgatója, aki a Közgazdasági Bank új alapon való átszervezésében az elmúlt ősszel tevékeny részt vett.

A közgyűlést Sántha György dr. elnök nyitotta meg, kiemelve beszédében azt a megnövekedett jelentőségű szerepet, amelyet a visszatérés következtében az intézet az ország és különösen a Délvidék gazdasági életében betöltött. Utána Kosztolnyik Kálmán igazgató terjesztette elő az igazgató-sági jelentést, amelynek elején meghatott szavakban fejezte ki háláját a Mindenható-nak, hogy országgyarapító Kormányzó Urunk a Délvidéket visszavezette a Magyar Szent Korona jogára alá és újra Magyarország részévé tette. Ismertette ezután az intézet ötvenesztendősi múltját és megállapította, hogy az ma a Délvidék legnagyobb bankja és a magyar intézetek első sorában áll.

Hangoztatta ezután a jelentés, hogy a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankkal megteremtett érdekközösség szilárd alapot biztosít az intézet számára a további közérdekű

munkálkodásra, mert nem csak a saját, erejét, hanem szükség esetén az anyaintézet bőséges erőforrásait is Bácska szükségleteinek szolgálatba állíthatja. A lapunk hasábjain már részletesen ismertetett évi mérlegadatainak számszerű közlése után a közgyűlés nagy tetszéssel fogadta azt a bejelentést, hogy a múlt évben tízmillió pengő új hitelet folyosítottak és tízmillió pengőt tett ki a betét gyarapodása is. Ezzel a betét állomány huszmillió pengő fölé emelkedett.

A fiókok működésének ismertetése került ezután sorra, majd az IBUSZ menetjegyirodák felállításáról és az erdélyi nyerevénykölcsön félmilliót kitevő jegyzéséről emlékezett meg Kosztolnyik igazgató. Emlékezett meg Kosztolnyik igazgató, tettez ebben az évben részvények után 4% osztalékot fizet, összesen negyvenezer pengőt fordít erre a célra.

Ezután Fernbach Bálint ny. főispánt igazgatósági tagul, Lendvay Lajost, Kabay Istvánt, Kabay Lajost, Resch Bélát, vitéz Sáfány Ivánt és Scheffer Mihályt felügyelőbizottsági tagokul választották meg, majd Bogdán Barna dr. üdvözölte a részvényesek nevében a félszázados intézetet, elismerését és köszönetét fejezve ki a Kereskedelmi Bank vezetőségének, a Közgazdasági Bank igazgatóságának, különösen kiemelve Kosztolnyik Kálmán érdemeit, aki mint ügyvezető igazgató fáradhatatlan munkásságával és kiváló közgazdasági képességeivel és széleskörű tapasztalataival intézetét hivatott és biztos kézzel vezeti a haladás és fejlődés útján: Kazinczy István vendég-lős a szabadkai iparos és kereskedő társadalom üdvözlését tolmácsolta. Az elhangzott üdvözlőkre Kosztolnyik Kálmán igazgató válaszolt, megköszönve azokat és az intézet további munkásságára a Mindenható Uristen áldását kérte. K.B.

Sulyos problémák előtt áll az angol textilipar

(MN) Lisszabonon át érkező londoni jelentés szerint az angol textiliparnak a háborús gazdálkodásra való átállásával megbízott Coten-Importers and Distributers Ltd. társaság, melyet a liverpooli gyapot-társaság 1941 márciusának végén foganatosított bezárásával kapcsolatban a liverpooli és manchesteri gyapotkereskedők alapítottak, alig egy éves fennállása után március végéig felszámol. Ezzel az angol háborús-gazdálkodási minisztérium kísérletét, melylyel a textilipar problémáinak megoldását a magánkezdeményezés körébe próbálta utalni, meghiusultnak lehet tekinteni. A textilpiac helyzete az utóbbi hónapok folyamán annyira kiéleződött, hogy a minisztérium a behozatal és elosztás ellenőrzését kénytelen volt a saját kezébe venni. E megoldási kísérletek kapcsán állítólag a Lancashire-i gyapotipar újjászervezésére is sor kerül. A termelés annakidején végrehajtott összpontosítása, melynek nagyarányú termelési korlátozások és munkáselbocsátások voltak a következményei, most ismét leépítésre kerül és ennek kapcsán ismét új munkások felvételére lesz szükség. Ezenkívül az utolsó évtizedben egyébként is igen alacsony szinten álló gyapotkivétel újabb 50 százalékkal való korlátozása is elkerülhetetlennek bizonyult. Ez az utóbbi rendszabály a keresletet képviselő gazdasági körökben igen kedvezőtlen hatást váltott ki, mivel a japán szállítások kiesése után egyébként is nagymértékben az angol termelésre voltak utalva. Ezzel az angol textilipar alig megoldható problémával

került szembe, melyet a nyersanyagbehozatal állandóan növekvő bizonytalansága csak még inkább kiélez.

Japán megkezdte a fokozott hajóépítést

(MN) Terashina japán közlekedésügyi miniszter a tokiói képviselőházban kijelentette, hogy a kormány máris gondoskodott arról, hogy még ebben az évben igen jelentős számú új hajó kerülhessen vízre. Az immár már megvalósítás alatt álló hajóépítőprogramot a japán hajógyártás történetében teljes joggal lehet korszakalkotónak minősíteni. (Más forrásból származó hírek szerint ez a program a japán hajóállományának 15 millió BRT-ra való kiterjesztését tervezi). Az Egyesült Államok irreális terveivel szemben a japán terv a szükséges nyersanyagokat és a munkásokat illetőleg egyaránt biztos alapokon nyugszik.

A továbbiakban a miniszter kifejtette, hogy bár Japán hajóállománya pillanatnyilag csak nehezen tud megfelelni a megnövekedett szállítási szükségleteknek, ez nem ad okot semmiféle borulásra. A kormány a rendelkezésre álló hajótér felhasználásának elbírálására külön haditengerészeti hivatalt állított fel. A hajógyárak és alkalmozottak ugyancsak a haditengerészet állandó ellenőrzése alatt állanak.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara közleménye

IPARI FELÁRAK ÁTHÁRÍTÁSA A KERESKEDELEMBEN

Munkabérptólékok és egyéb költség-többletek miatt engedélyezett ipari felárak áthárítása tárgyában a közellátási miniszter rendeletet adott ki. A rendelet részletesen szabályozza azokat a módokat, ahogyan az ipari felárakat a bruttóhaszon kulcs vagy haszonösszeggel, rögzített vagy összegszerűen megállapított árakkal dolgozó szakmáknál továbbhárítani lehet. — A bruttóhaszonkulcs vagy haszonösszeg alkalmazása esetén a korábban kiadott rendeletekben megállapított haszon az ipari felárral növelt beszerzési ár után számítható fel. A rögzített, illetőleg felárral növelt eladási árakkal dolgozó szakmákban a felárak után regiet és hasznot számítani nem lehet. A kalkulációs irányelvek alapján dolgozó ipari vállalatoktól beszerzett áruknál felárak felszámítása nélkül a kereskedő csak az ugyanolyan haszonösszeget számíthat a beszerzési árhoz, mint amilyen haszonösszeget hasonló áruk eladásánál 1939. augusztus 26-án számított fel. — Az összegszerűen megállapított árakkal dolgozó szakmák pedig eladási árainak csak a közellátási miniszter külön engedélyével emelhetik. Az összegszerűen megállapított árucikkek indokolt áremelése iránti kérelmeket a rendelet megjelenésétől számított 15 napon belül lehet a közellátási miniszterhez felterjeszteni.

Pénzügyi nehézségekkel küzdenek az angol szénbányák

(MN) A »Financial News» hire szerint Grenfell bányügyi miniszter a képviselőház előtt kijelentette, hogy minisztérium négy szénbányatársaság fölött a teljes ellenőrzést és további öt esetben a szénbányavállalatok bankadósságainak szavatolását kénytelen volt magára vállalni. Három vállalatnak átmeneti, másik kettőnek pedig hosszabb lejáratú hitelek kellett rendelkezésére bocsátani. Mindezekben az esetekben a vállalatok pénzügyi nehézségei miatt került sor állami közbelépésre. A miniszter szavaiból teljes világossággal bontakozik ki annak a hanyatlásnak mértéke, mely az angol szénbányászat sorsa lett. Az angol szénbányák, melyek valamikor az angol közgazdaság egyik legjelentősebb bevételi forrását alkották, most a háborús konjunktúra ellenére sem tudják üzemük jövődelmezőségét biztosítani.

SPORT

A zombori pályát még mindig félméteres hó fedi

Vasárnap megkezdődik Zomborban is a labdarugás tavaszi bajnoki idénye. A szezonkezdés őszinte örömmel tölti el minden sportbarátot, akiknek a hosszú téli kényszerpihenő után ismét alkalmuk nyílik arra, hogy hódoljanak kedvenc sportjuknak. A zombori pályával azonban baj van. A pályán még mindig közel félméter magas a hó és csak annyival kevesebb, mint amennyi leesett, amennyi időközben elolvadt. A sportbarátokat komolyan aggasztja az a körülmény, hogy még mindig nem gondoskodtak a pálya letisztításáról. Napról-napra olvashatjuk a lapokban, hogy más városok labdarugói már 10-15 napja megkezdték az edzéseket a megtisztított pályán, mi viszont még a hó eltakarításáig sem jutottunk el. Nagyon sürgősnek tartom, hogy az illetékesek haladéktalanul kezdjék meg a pálya megtisztítását. Ha másképpen nem megy, hát hívják fel önkéntes munkára a sportbarátokat, a leventéket és a diákságot, akik valószínűleg készségesen vállalnának egy-egy fél napi munkát a sport érdekében. Itt vannak azonban a munkanélküliek is, akiket kereset nélkül lehetne juttatni a haladéktalanul szükséges pályatisztítással.

A mérkőzéstől már csak 5 nap választ el bennünket, a vasárnap kiálló csapatnak edzésre is szüksége volna és így a pálya megtisztítása nem tűrhet halasztást.

(Egy szurkoló)

Vasárnap Zomborban is megindul a labdarugó bajnoki szezon

Mint köztudomású február hó 22-én a Nemzeti bajnokság első osztályában már lejátszották a csapatok az első fordulót. Március elsején azonban már az egész országban megindulnak a bajnoki labdarugó küzdelmek. A tavasz a küszöbön van. A

A Délvidék német nyelvtanfolyama

Irja: Dr. Végh Zoltánné középiskolai okl. tanár.

Diese Dame geht nicht vom Fenster weg.
Sie wird weggehen, nur ein bisschen Geduld. Sie langweilt sich schon.
Ich lege mich ein wenig nieder, wenn ihr Platz frei ist, kann ich meine Beine ausstrecken.

Wird sie nicht böse sein, wenn du ihren Platz belegst?
Man kann nicht zwei Plätze in Anspruch nehmen; auf der Bank sitzen und beim Fenster stehen.

Ez a hölgy nem megy el az ablaktól.
Elmegy, csak egy kis türelem! Már unatkozik. Lefekszem egy kicsit. Ha az ő helye szabad, kinyújthatom a lábaim.
Nem fog haragudni, ha elfoglalom a helyét?
Nem lehet két helyet igénybe venni; a padon is ülni és az ablak mellett is állni.

Dr. VÉGHNÉ eddig megjelent nyelvkönyvei: „Igy tanulok angolul” és „Igy tanulok németül” első kötet kapható Dr. Véghné Nyelviskolájában: Budapest, Endresz tér 6 és minden könyvkereskedésben.

labdarugó pályákon dolgozó kezek takarítják le mindenfelé a hótömeget úgy, hogy a legnépszerűbb sportág nagyszámu rajongói egy hét múlva már élvezhetik az ország-szerte meginduló labdarugó küzdelmeket.
A sport iránti érdeklődés az utóbbi időben szemmel láthatóan növekedett nemcsak ország, de világszerte. Ez teljesen értetű is ha figyelembe vesszük, hogy talán sohasem volt olyan szükség a kispártolt, edzett, erős fizikumú fiatalságra, mint ma, mikor a fizikai erőt a nemzet szolgálatába kell állítani. Sohasse feledjük: a jó sportember jó katona! Példa erre a finn nemzet, mely már több ízben kiérdemelte az egész világ elismerését és bámulatát.

Most, hogy megindulnak a sportküzdelmek, hisszük, hogy a délvidék társadalmában is megérti a sport nagy jelentőségét a nemzet életében és a sportot nemcsak, hogy nem fogja mostohagyermeknek tekinteni, de minden erejével támogatni és érdeklődéssel fokozni fogja a ifjuság sportolását. Hangsúlyozzuk: az egészséges nemzet biztosítéka a sport!

Zomborban, vármegyénk székhelyén is megindul vasárnap, március hó 1-én a labdarugás. A bajnoki szezon Zomborban a Zombori Torna Kör csapata kezdi meg, mely vasárnap Zomborban a Városi sport-

telepen bajnoki mérkőzés keretében látia vendégül nagynevű, félelmetes játékerőt képviselő ellenfelét a Bácsalmási MOVE csapatát.

A szezon megindulása elején, a zöld gyepre futó fiatalságnak jó munkát és lovasias küzdelmeket, a közönségnek pedig szép, élvezetes mérkőzéseket kívánunk.
Szebb jövőt! (gy. I.)

Uj vezetősége választott a Bácskossuthfalvai SC

A Bácskossuthfalvai SC vasárnap tartotta meg évi rendes közgyűlését, amelyen több fontos határozathozatal után új elnököt és tisztikart választott. Elnök: Novoth József, diszelnökök: Fernbach János, Csorja Zoltár, Otterbein Károly, alelnökök: Otterbein József és Varga János, ügyvezető elnök Laki Lajos, titkár Horváth Gyula, jegyző Schumacher János, pénztárnokok Otterbein Henrik és Kovács Lajos, számvizsgálók Solya Mihály, Szilágyi Géza és Tivold Pál, póttagok Kulifai István és Kerekes Sándor. A választmány tagjai: Faragó Ferenc, Bada István, Kocsis József, Schill György, Nemes Sándor, Jónás Ferenc, Kuruc Lajos, Cibere Lajos, Sztánkó István, Kovacsits Antal, Kapornyai Illés, Kovács János, helyettesek: Faragó Lajos, Hallgató Kálmán és Kardos András.

(44)

A titkok folyosója

A „Délvidék” eredeti regénye • Jeta: Kozma Béla

Patterson megfeszített figyelemmel hallgatott. Mintha a különös mormolás alulról jönne, közvetlenül a lábai alól. Ujabb néhány perc telt el. A morgás most ismét átsapott abba a panaszos vijjogásba, amely azonban annyira szabályos volt, mintha nem is élőlénytől származna, hanem...

Hanem? Egész testét megfeszítette, hogy balra fordíthassa a fejét, Róbert a szomszédos oszlopról szintén feléje tekintett. Arcán látszott, hogy ő is a különös zajt figyeli. És a másik oszlophoz kötözött a lord is...

Róbert arcán megmozdult a kendő: beszélni próbált. Valamit mondott ugyan, de a száját peckelő, undorító rongycsomótól nem lehetett érteni. A detektív a fejével intett, hogy ismételje meg.

— Himánó, — hallatszott most a zsebken-dő mögül.
Patterson egy pillanatig nem értette, de a következő másodpercben már neki is átvillant az agyán ugyanaz a gondolat:
— Dinamit!

Csakugyan valami gép talán áramfejlesztő működése adta azt a vijjogó, morgó hangot. Kisvártatva azonban a monoton zúgásba újabb különös zúgó hang vegyült... Patterson figyelt és csakhamar fölismerte, kétségtelen bizonyossággal: A víz zúhog valami megeresztett csapból, vagy zsilibből. Eszébe jutott, amit utközben Arlington mondott: a palota vízvezetéke négy ezredév után is tökéletes épségben, teljesen használható állapotban maradt fenn. Csodálatára a régészet tudósainak...

És használatára a régészeti kutatás piocáinak... — tette még hozzá gondolatban.
Arlington is észlelte ugyanezeket a furcsa jelenségeket, figyelmét azonban más gondolatok kötötték le... Egyre a banditavezér szavai csengtek a fülében, amikor felháborítón gu-

nyos hangon adott kifejezést meglepődöttségének afölött, hogy a felesége sorsáért annyira aggódik, holott... Hát igen!... Akárhogyan is van a dolog, ez az asszony... mégis csak hozzátartozik... Az övé! Nemcsak azért, mert a nevé viseli, hanem, mert... mert...

Nem gondolta tovább! Nem akart arra gondolni. De azért megborzongott arra a gondolatra, hogy Mariott, ezt az édes szöke angyalt, ezt a nevetőkékszemű boldogságvirágot valami baj érheti... A víz már zúhog, a parancsot a füle hallatára adták ki, hogy a furdómence fenekére kell kötözni a húzával egvűt... És most... talán már...

Nem, nem! — hördült fel belőle a kétségbeesés, — ha száz halállal kell is szembeszállnia, megmenti, mert?...

Orjóngó dühvel rángatta köteleit. Az éles szíjj a husába mélyedt, megfeszült, de nem engedett. Most azon erőlködött, hogy kiköpie szájából a rongycsomót, amelytől már szinte fuldoklott. Ez mégis hamarabb ment. Pár pillanattal hangtalanul szorította össze sajtó állkapcsait, majd Patterson felé fordult:

— Az Isten szerelmére, segítsenek! Meg kell menteni őket! Ez a gazember vízbefojtja mindkettőt.

Róbert arcán ekkor már vastag csöppekben patakzott a verejték a hosszas erőlködéstől. Megfeszített izmokkal végül is annyit sikerült elérnie, hogy a karkötőóráját tartó ezüst csatolt a kötelek alá szorította és lázas sietséggel elkezdte vele riszálni a sodratlan, nvers kenderkötelet...

A kézsuklójából már patakzott a vér, az éles fonalak úgy vágták, mint a beretva. De... a kötel is lassan vékonyodott. Szálanként szakadt el az erős fonadék, de végül is elszakadt. A bal karja ki volt szabadítva... A vastag oszloptól nem tudott még kellően mozogni, pedig minden áron a nadrágja hátsó zsebébe akart

nyulni, mert emlékezett rá, hogy amikor a csákkalval dolgoztak a falbontáson, egy apró szereszámot, egy vésőt oda csusztatott...

Örökkévalóságnak tűnt számára az az idő, amíg nagy kínlódással elérte a nadrágzsebébe. Kivetette a vésőt és először a derekát kipányvázó köteleket vágta el vele, majd a mellét és a jobbkarját szabadította meg a kötelekektől... Izzalmában azonban nem gondolta meg, hogy mit csinál és a következő pillanatban minthogy felső teste és térdei is szabaddá váltak, elvesztette az egyensúlyát és teljes sulyával előzuhant Sebesült koponyáival a kockakövekre... Alulról, a mélyből diadalmasan hangzott föl a víz minden más neszt elnyelő zuhogása.

XXXI.

Amíg a víz monoton zúgását figyelték, nem vették észre, hogy más zaj is támadt hirtelen. Sietve közeledő lépések nesze, amelyet Pappadiamantopulosz és szolgálóinak rohanása okozott. Csak arra lettek figyelmesek, hogy egymás után bukkantak elő a résen keresztül a csempészek és anélkül, hogy ügyet vetnének az oszlophoz kötözött két emberre és a padozaton ájultan fekvő harmadikra, nagy igyekezettel tűnnek el egymásután a hangos csattanással bezáruló tölgyfaajtó mögött.

Folytatása következik.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések ára szavankint 10 fillér. Terjedelmi minimum 10 szó. Jellegű hirdetések kezelési költsége 20 fillér. Csak felülbévezett jellegű leveleket továbbítunk. — Kérdezősködésekhez választébelveg melléklendő.

Ház forgalmas helyen. Jóforgalmu vendéglővel

lakással azonnal eladó. Bővebbet a tulajdonosnál: Sesevics-Péternél. Kalap utca 2 a-1248

Zomborban Nvári utca 7 szám alatt levő kis családi ház azonnal eladó. a1304-f

Telefonszámunk 2-07